

derpaa. Jeg for mit Vedkommende er det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) i høi Grad taknemlig, fordi han med en paaftjonnelsesværdig Nabenhed ligesom har sagt, hvad det var, der for hans Vedkommende principalt, væsentligt laa bagved hans Ønske om at faae denne Reform gennemført. Jeg forstaaer meget vel, at, naar man søger Diet paa en geistlig Lønningslov, væsentlig fra det Synspunkt, at den skal lette en Liendeafløsning, maa man foretrække en Lønningsreform, der gaar ud paa at sætte Præsterne paa en fast kontant Pengeløn, fremfor at lade Forholdet forblive som det er nu. Man vilde ganske vist være rykket sit Maal nærmere, naar man først havde faaet alle disse mange Penge ind i den store, velfulgte Statskasse, der godt kan taale, at man affær nogle Millioner. Jeg indskyder den Bemærkning, at det er ganske interessant at høre, at underrigten taler man om, at man maa sty unødvendige Udgifter, at man maa spare, men naar man finder passende Leilighed, kommer det frem, at man finder, at Statskassen er temmelig godt spækket og godt kan taale at miste Noget. Naar man altsaa faar disse Penge ind i Statskassen, tror jeg, at det ikke er saa unaturligt, at man reflekterer saaledes: Saa have vi ganske anderledes Haab om, at vi lidt efter lidt kunne tvinge en Liendeafløsning igjennem, saaledes som vi anse den for at være ønskelig og rigtig. Hvorledes nu en saadan Liendeafløsning skal være, detom kunne Meningerne jo være delte. Jeg maa ligeledes takke det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjær), fordi han ligesom har udtalt, at, skøndt den Lønte, som er foresat og forsvaret af det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds, vel ikke er gennemførlig i Diebliffet, saa haaber han dog nok, at den lidt efter lidt skulde trænges igjennem. Om han har Ret i denne Profeti for Fremtiden, det faar jo Tiden at vise. Jeg er enig med ham deri, at der ikke for Diebliffet er nogen Udfigt til, at det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds kan faae sin Mening gennemført, og indtil videre tror jeg just heller ikke, at der er nogen Fare for, at den skulde blive gennemført om nogle Aar eller i en nær Fremtid. Derimod anser jeg det ingenlunde for umuligt, at Tanken i en noget modificeret Skikkelse efterhaanden kunde finde saa mange Venner og Understøttere, at det blev meget vanskeligt at forhindre dens Gjennemførelse. Vi have haft Tanken fremme i en modificeret Skikkelse. Det er ikke ved denne Leilighed første Gang, at et æret Medlem har slaet paa, at jeg tror, det 18 dobbelte af det aarlige Liendebeløb kunde være passende i Tilfælde af en Kapitalafløsning. Nei, vi have haft liggende for os bestemt formulerede Øndringsforslag, der gik ud paa, med hvilket Beløb Lienden skulde afløses, og de have ikke været saa moderate,

som det ærede Medlems, til hvem jeg sigter, nei, man er gaaet ned til det 15 dobbelte Beløb. Jeg anser det i og for sig ikke for at være rigtigt, naar Talen er om en Reform, der anbefales af saa mange Grunde, som en Præstelønningsreform i og for sig gjør, at man da lader sig paavirke af Hensyn, der, hvor berettigede de end ellers kunne være, dog ikke bør være de afgjørende ved Spørgsmaalet om den Reform, der nærmest og egentlig ligger for. Men dertil kommer, at jeg tilstaaer, at jeg er noget bange for disse Udfigter til, at Liendeafløsningens Venner kunne komme til at faae et for stort Herredømme. Jeg vil ikke indlade mig paa en nærmere Undersøgelse af, hvorvidt der kunde være Noget at bemærke ved den Fremstilling, som det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) har givet af Oprindelsen til den bestaaende Forskjellighed her i Landet med Hensyn til Liendebeløbet. Jeg vil endogsaa gjerne til et vist Punkt erklære mig enig med ham. Dersom det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds er istand til at faae fat paa nogle af disse flemme Prælater eller Aristokrater, der for adskillige Hundrede Aar tilbage vare enige om saa skammelig at udlevere Bønderne til alene at betale Liende, skal jeg gjerne være med til at se at faae Noget ud af disse Prælater og Adelsmænd af, hvad de saaledes paa utilbørlig Maade have puttet i deres egen Lomme. Ja, jeg vilde endogsaa ikke være bange for at gaa med til det, som forekommer mig i og for sig at være den naturlige Konsekvens af, hvad det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds udviklede, at nu var det i sin Orden, at de Folk, som for nogle Aarhundreder siden havde skubbet hele Byrden fra sig over paa Bønderne, til en Forandring kom til at betale, medens Bønderne bleve fri (Kjær: Det er doktrinært). Heller ikke den Konsekvens skulde jeg i og for sig have Noget imod, dersom det ærede Medlem blot kunde bringe de Bønder frem, som lede Uret for Aarhundreder siden, og de Herremænd, som derved fik en ulovlig Fordel for nogle Aarhundreder siden. Det forekommer mig ikke at være, som det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (S. Kjær) sagde, kun Doktriner eller Theorier. Jeg er enig med det ærede Medlem. Dersom han kan faae fat paa disse stakkels forurettede Bønder og de lumste Prælater og Aristokrater fra den Tid, skal jeg heller ikke bryde mig om, at der er gaaet saa mange Aar, og da skal jeg gjerne være med til at vende Forholdet om og lade Synderne lide for den Uret, de have gjort. Men da der vist ingen Udfigt er til, at det ærede Medlem er istand til at opfylde denne Fordring, tror jeg ikke, at det gaar an at følge det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds. Der er nemlig, som sagt, hengaaet flere Hundrede Aar, siden denne Uret blev begaaet, og det forekommer mig at være